

9 september 2011

Samenlevingsopbouw: meer dan enkel een kwestie van stenen

Steden groener maken: het is een mooie droom die in de buurt van het Rabot (de 'Drie Torekes') een stuk werkelijkheid wordt. Daar wordt immers plaats gemaakt voor groen én voor samenleving. Die samenleving heeft zelfs een eigen munt: de 'Torekes'. Wie zich inzet voor het milieu en de samenleving kan als beloning Torekes verwerven en ermee betalen in plaatselijke buurtwinkels en bij de 'sociale kruidenier'. Met die Torekes kan ook de huur van een perceel moestuin worden betaald om op die manier mee te werken aan een actie die zich keert tegen armoede en sociale uitsluiting.

Ideeënboek dat door het ANB werd verspreid naar alle steden en gemeenten.

Van bewonersgroep tot Volkstuinjes

Onder deze titel vertelt Dimitri Vandenberghe, opbouwwerker bij *Samenlevingsopbouw Gent* vzw, in het tijdschrift FRANK het merkwaardige verhaal van 'denken naar doen' over de samenwerking van en met de bewoners binnen een project dat de Rabotbuurt leefbaar wil maken en daarbij groepen inwoners betreft die tot dan nooit deelnamen aan eender welk inspraakgebeuren. De wijk Rabot-Blaisantvest is een van de armste buurten van Gent en Vlaanderen, dichtbevolkt en met overwegend laaggeschoolde bewoners.

Er zijn veel werklozen. 43 Procent van de bewoners is allochtoon en 25 procent is jonger dan twintig jaar. De meeste woningen stammen uit de 19e eeuw, zijn erg verouderd, en er is weinig plaats voor groen en recreatie.

Met het stadsvernieuwingsproject *Bruggen naar Rabot* wil het Gents stadsbestuur deze buurt opwaarderen met intensief medezeggenschap van de kwetsbare bewoners, een taak die aan *Samenlevingsopbouw Gent* werd toevertrouwd.

Al spoedig bleek dat inspraak en participatie in het project door de bewoners een niet eenvoud-

dig te klaren klus zou worden en dat een stedelijk vernieuwingsproject hier niet tot stand kon komen zonder aandacht vanuit zijn sociaal-cultureel en economisch aspect. Enquêtes, bevestigingen en vergaderingen, hoewel bruikbaar, bleken niet voor iedereen de geschikte benadering.

De Site bracht uit onverwachte hoek de oplossing. Het stadsvernieuwingsproject voorziet 400 woningen op de braakliggende gronden van de voormalige Alcatel-Bell-site. Na het slopen van de fabriek in 2006 bleef de vloerplaat liggen als beveiliging tegen de vervuilde

grond die eronder ligt. In afwachting van definitieve sanering lag hier dus plots in dit zeer dichtbevolkte gebied een gigantisch braakliggend terrein, dat het gevoel van onveiligheid nog vergrootte.

Dit alles mocht geen denktankobject blijven. Het ogenblik van praten naar doen was nu aangebroken. Met een aantal buurt- en stedelijke organisaties ging Samenlevingsopbouw

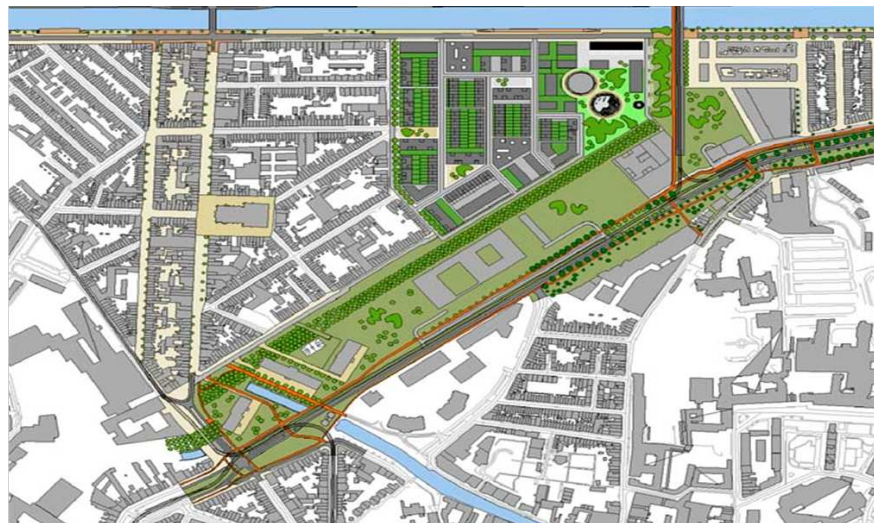
op die tijdelijke plek aan de slag. Het terrein kreeg als naam *De Site* en op de voormalige fabrieksvloer werd teelaarde aangevoerd. Er werd ook een mobiel dorp gebouwd waar zo polyvalent mogelijk aan vooral culturele en recreatieve noden invulling werd gegeven. Door een tijdelijke bestemming te bezorgen aan dit voormalige fabrieksterrein wou het project *De Site* voornamelijk inspelen op het

gebrek aan ruimte en ontmoetingskansen in de wijk. Actievere buurtbetrokkenheid bij het project *Bruggen naar Rabot* was het resultaat.

De Volkstuinjes

Tuinieren bleek tot die noden te behoren, de vraag naar tuinen was nauwelijks bij te houden en Samenlevingsopbouw Gent coördineert nu op *De Site* het project 'volkstuintjes', dat van bij de aanvang een schot in de roos was.

De volkstuintjes dragen bij aan een duurzame samenleving, want voor mensen die in armoede leven vergroot hierdoor de kans op integratie en sociale promotie. De activiteiten in en rond de tuinen bevorderen de emancipatie van kwetsbare groepen en zorgen voor een nooit geziene dynamiek, waarin de boerderij, de recreatie en de tuinen jong en oud, autochtonen, allochtonen én geloofsovertuigingen bij elkaar brengen. Opbouwwerkers helpen bij de gemeenschapsvorming knelpunten te voorkomen en gebruiken de opportuniteit die zich aanbiedt om de kwaliteit van die gemeenschap veilig te stellen. Door zijn betrokkenheid bij de volkstuin krijgt de opbouwwerker visie over wat in verband met de stadsvernieuwing onder de bewoners leeft. Zo levert de moestuin

De Site, een hoopgevend sociaal groenproject in opbouw langsheen de Blaisantvest, Gent Rabot – <http://www.samenlevingsopbouwgent.be> *

niet alleen groenten en fruit maar vormt hij tevens een uitstekende bodem waarin beleidsadvies naar de stad zich zinvol kan ontwikkelen. Dankzij de adviezen die uit de samenspraak met de bewonersgroepen waren ontstaan kon bijvoorbeeld, de oppervlakte, die eveneens op de gasmetersite voor woningbouw was voorzien, beter worden berekend, waardoor in de wijk heel wat extra terrein kon vrijgemaakt worden voor het meer dan noodzakelijke tuinenpark.

Door de medewerking aan het dossier recreatieve structuur konden andere ruimten in de wijk worden herontwikkeld in functie van activiteiten voor jong en oud. Binnen dit dossier wordt trouwens al constructief nagedacht over de continuïteit van het volkstuintenpark wanneer *De Site* verdwijnt.

Kwetsbare bewoners die voorheen niet in het wijkgebeuren betrokken waren, zetten zich nu in als vrijwilligers bij schoonmaak- en andere acties en doorbreken hun isolement door actief

gebruik te maken van een openbare ruimte die hun vroeger vreemd was. Wederzijds engagement en verantwoordelijkheid zullen nu meebepalen hoe de Rabotwijk de toekomst groener en echt leefbaar tegemoet treedt.

De redactie

Met dank aan opbouwwerker Dimitri Vandenberghe voor zijn bijdrage.

(*) De Site, Buurtwerk Rabot, Bruggen naar Rabot zijn voor de geïnteresseerde websurfer evenzoveel zoekwoorden en links naar verdienstelijke projecten die vanuit hun sociaal-culturele en milieupolitieke benadering in de Rabotbuurt elkaar de hand reiken.